

GUIA

SEGONA

OPORTUNITAT

una llei a l'abast de tothom

**QUE ELS DEUTES
NO ET VENCIN**

T'ajudem a començar de nou
Compta amb l'advocacia

Per a més informació
www.segonaoportunitat2018.cat

25 PREGUNTES I RESPOSTES SOBRE EL MECANISME DE LA SEGONA OPORTUNITAT

1. On es regula el mecanisme de la segona oportunitat?

La regulació del mecanisme de la segona oportunitat es troba en la **Llei Concursal**. Després de les modificacions introduïdes pel Reial Decret Llei 1/2015, de 27 de febrer i la Llei 25/2015, de 28 de juliol, en concret i fonamentalment en el **títol X LC** (Acord extrajudicial de Pagaments, d'ara endavant, AEP) i en l'**article 178 bis LC** (Benefici d'Exoneració del Passiu Insatisfet, d'ara endavant, BEPI).

2. Quin és el procediment a seguir?

El procediment s'estructura en tres fases:

- a) **AEP**, fase extrajudicial, l'objectiu és arribar a un acord amb els creditors que eviti el concurs i posi fi a la situació d'insolvència (arts. 231 i ss. LC).
- b) Fase judicial, el concurs de creditors, que normalment serà el **Concurs Consecutiu (CC)**, l'objecte és la liquidació del patrimoni embargable del deutor i el pagament dels crèdits dels creditors amb l'import resultant.
- c) Fase de tramitació de la sol·licitud de concessió del **BEPI**.

3. Quins requisits són necessaris per accedir a l'AEP?

La **persona natural** (empresària o no empresària) que es trobi en situació d'insolvència, actual o imminent, el passiu no excedeixi de cinc milions d'euros, i que reuneixi els següents requisits:

- o En els 10 anys anteriors a la sol·licitud no pot haver estat condemnat en sentència ferma per delictes contra el patrimoni, contra l'ordre socioeconòmic, de falsedat documental, contra la hisenda pública i la seguretat social o contra els drets dels treballadors.
- o En els 5 últims anys no pot haver arribat a un AEP, una homologació judicial de refinançament o haver estat declarat en concurs.
- o No pot estar negociant un acord de refinançament amb els seus creditors o que la seva sol·licitud de concurs hagi estat admesa a tràmit.

La **persona jurídica**, sigui o no societat de capital, sempre que reuneixi els següents requisits:

- o En cas de ser declarada en concurs, que aquest concurs no hagués de revestir complexitat en els termes previstos en l'art. 190 LC, és a dir, que el nombre de creditors sigui inferior a 50, l'estimació del passiu no sigui superior a 5 milions d'euros i l'estimació de l'actiu sigui inferior a 5 milions d'euros.
- o Que disposi d'actius suficients per arribar a un AEP.

- o Que es trobi en estat d'insolvència.

4. Qui, com i davant de qui se sol·licita un AEP?

Ho sol·licita el deutor, sense necessitat d'advocat ni procurador. Tanmateix, si està casat ha de presentar una sol·licitud conjunta amb el cònjuge, o almenys amb el consentiment de l'altre cònjuge sempre que l'habitatge familiar pertanyi a tots dos i es pugui veure afectada per l'acord extrajudicial de pagaments.

La sol·licitud s'ha de presentar per escrit d'acord amb l'imprès normalitzat que es va aprovar per mitjà de l'Ordre JUS/2831/2015, de 17 de desembre, per la qual s'aprova el formulari per a la sol·licitud del procediment per arribar a un acord extrajudicial de pagaments.

L'òrgan receptor de la sol·licitud serà:

Tipus de deutor	Receptor de la sol·licitud
Persona natural no empresària	Notari del domicili del deutor
Persona natural empresària	Registre Mercantil del domicili del deutor
	Cambra de Comerç
Persona jurídica inscriptible en el RM	Registre Mercantil del domicili del deutor
	Cambra de Comerç
Persona jurídica no inscriptible en el RM	Notari del domicili del deutor

L'òrgan receptor de la sol·licitud ha de designar un mediador concursal d'acord amb el que estableix l'art. 233.1 LC, i un cop aquest accepti el nomenament, ha de comunicar l'inici de l'expedient als registres públics on constin inscrits els béns del deutor, al registre civil, el registre públic concursal i al jutge competent per a la declaració del concurs (art. 233.3 LC).

4.bis. Quins efectes té sobre la sol·licitud de l'AEP la impossibilitat de nomenament de mediador?

Aquesta impossibilitat es produeix quan el Notari, el Registre Mercantil o la Cambra de Comerç no aconseguen nomenar mediador; situació que se sol donar davant la repetida negativa, dels successius mediadors requerits per a l'acceptació del càrrec, al desenvolupament de les funcions del mediador concursal.

Les entitats habilitades pel nomenament de mediador, i de donar-se aquesta circumstància, es procedirà a tancar l'acta amb expressa manifestació de la impossibilitat de complimentar el nomenament del mediador, donant trasllat de la mateixa, acompanyat sempre de la sol·licitud de l'AEP presentada pel deutor, al jutjat degà del partit judicial del domicili del sol·licitant. El jutjat repartirà la demanda de concurs consecutiu presentada pel lletrat del deutor estant aquella acompanyada per l'acta notarial. El jutjat de torn admetrà a tràmit la demanda de

conkurs consecutiu instada pel deutor i, posteriorment de designar administrador concursal, procedirà a la tramitació del concurs consecutiu.

5. Quins efectes té l'inici de l'AEP?

- a) Efectes sobre el deutor: podrà continuar amb la seva activitat laboral i conserva les seves facultats d'administració i disposició, però, s'haurà d'abstenir de realitzar qualsevol acte d'administració extraordinari o de disposició (art. 235.1 LC).
- b) Efectes sobre les execucions judicials contra el deutor: a partir de la comunicació d'ofici al jutge competent per a la declaració del concurs a què es refereix l'art. 233.3 LC, no es podran iniciar, ni continuar execucions judicials sobre el patrimoni del deutor mentre es negocia l'acord extrajudicial fins a un termini màxim de 2 mesos (art. 242 bis 1.8º LC). S'exceptuen els creditors amb garantia real, excepte quan aquesta garantia real recaigui sobre l'habitatge habitual, en aquest cas podrà iniciar-se l'execució, encara que una vegada iniciada s'ha de suspendre fins que transcorri el termini (235.2 i 242 bis. 1-8º LC).
- c) Efectes sobre els crèdits i els creditors: se suspendrà la meritació d'interessos de conformitat amb el que disposa l'art. 59 LC (235.3 LC).
- d) Efectes sobre les garanties personals: es poden iniciar o continuar execucions davant dels fiadors sempre que el crèdit enfront del deutor principal hagués vençut (art. 235.4 LC).
- e) Altres efectes: el deutor no podrà ser declarat en concurs fins que no transcorri el termini de dos mesos.

Finalment, un cop es practiquin en els registres públics de béns l'anotació d'inici de l'AEP, no podran anotar-se embargaments o segrestos de béns que figurin inscrits a nom del deutor, llevat que s'hagin acordat en procediments seguits per creditors de dret públic (235.2 a) LC).

6. En què consisteix la Proposta Extrajudicial de Pagaments?

La Proposta Extrajudicial de Pagaments podrà contenir qualsevol de les següents mesures:

- La proposta d'espera no pot ser superior al **termini de 10 anys**.
- **Quitança sense límit**.
- Cessió de béns o drets als creditors en pagament de la totalitat o part de crèdits.
- Conversió de deute en accions o participacions de la societat deutora.
- Conversió de deute en préstecs participatius.

7. Quines conseqüències té l'aprovació de l'AEP?

Aprovat l'acord (majories previstes en els arts. 238.1 i 238 bis. 3), s'ha d'elevat a escriptura pública i comunicar la consecució de l'acord al jutjat que hagués hagut de tramitar el concurs, als registres públics de béns i al Registre Públic Concursal per la seva publicació.

L'acord vincularà al deutor i els creditors, incloent-hi els creditors amb garantia real dins dels límits expressats en l'art. 238 bis LC. No vincularà en canvi als creditors de dret públic, que no queden afectats en cap cas per l'AEP.

La consecució de l'acord produeix els següents efectes (art. 240 LC):

- No es poden iniciar execucions contra el deutor.
- El deutor podrà sol·licitar la cancel·lació d'embaraments inscrits.
- Els deutes quedaran ajornats o extingits totalment o parcialment d'acord amb el pactat.
- No afectarà l'acord als drets dels creditors sobre els fiadors o avaladors sempre que aquells no haguessin acceptat l'acord o hagin mostrat la seva oposició, en cas que ho haguessin aprovat s'estarà al que s'ha acordat.

8. Pot impugnar-se l'acord?

Sí, l'acord pot impugnar-se davant el jutjat que fos competent per conèixer del concurs del deutor, tramitant pel procediment de l'incident concursal. El **termini per a la impugnació és de 10 dies** des del següent a la publicació de l'acord.

La impugnació només es pot fonamentar en la manca de les majories per a l'aprovació de l'acord, per superar-se el límit d'espera de 10 anys o per la desproporció de les mesures acordades, estant legitimats els creditors que no hagin estat convocats a la reunió, haguessin votat en contra o hagin manifestat la seva oposició amb anterioritat a la reunió en els termes de l'art. 237 LC.

9. Davant quin òrgan s'instarà al CC?

→ Si es tracta d'una persona natural no empresària, s'instarà **davant el Jutjat de 1a Instància** del domicili del deutor, sent ineficaç el canvi de domicili efectuat en els sis mesos anteriors a la declaració de concurs.

→ Si és una persona física empresària o una persona jurídica, s'instarà **davant el Jutjat del Mercantil**.

→ A més, jurisprudencialment s'admet en alguns casos que si el deute procedeix majoritàriament d'una activitat professional al CC s'instarà davant el Jutjat del Mercantil encara que el deutor sigui una persona física no empresària.

10. Qui pot sol·licitar el CC?

Poden sol·licitar el CC el **deutor**, els **creditors** i el **mediador concursal**. A més, segons sigui persona natural o empresària:

→ Quan es tracti d'una **persona física no empresària**, caldrà valer-se de la representació d'un advocat per instar el concurs, no sent obligatori procurador.

→ En canvi, si es tracta d'una **persona física empresària o persona jurídica** necessitarà advocat i procurador.

11. En què consisteix la sol·licitud del CC?

La sol·licitud del CC haurà d'acompanyar-se dels següents documents:

→ **Realitzada pels Creditors**

El Creditor que formuli la sol·licitud de CC ha d'expressar el supòsit en què la funda, en aplicació de l'art. 7.1 LC i aportar al procés la documentació que acrediti la finalització de la fase extrajudicial.

→ Realitzada pel Deutor

Els documents són comuns a tota sol·licitud de concurs voluntari, relacionats amb els arts. 232.2 i 6 LC:

- Formularis per a la sol·licitud d'Acord Extrajudicial de Pagaments (AEP).
- Inventari dels béns i drets del deutor i dels seus ingressos regulars previstos.
- Llista de creditors, amb menció completa d'identitat dels creditors, quantia i venciment dels crèdits.
- Apoderament.
- Memòria econòmica i jurídica del sol·licitant.
- Inventari ampliat, amb una filiació completa d'actius i passius.

→ Realitzada pel Mediator Concursal (MC)

S'exigeix que el Mediator presenti els següents documents:

- Documents justificatius de la seva legitimació i del seu acompliment extrajudicial.
- Informe de l'art. 75 LC.
- Proposta de Pla de Liquidació.
- Informe provisional sobre la concurrència dels requisits per a l'exoneració del passiu insatisfet.

12. En quin moment s'obre la fase de liquidació?

En els supòsits de persones físiques no empresàries, el CC s'obrirà directament a la fase de liquidació (art. 242 bis.1.10^o LC).

En la resta de supòsits (persones físiques empresàries i persones jurídiques), a la sol·licitud s'hi pot adjuntar una Proposta Anticipada de Conveni, (en aquest cas s'ha d'estar imperativament als arts. 105 i concordants LC).

Un cop aprovat judicialment el Pla de Liquidació, s'executaran els actius del deutor, ajustant-se a les regles imperatives que preveu l'art. 155 LC.

13. Quins béns conformen la massa activa i quins creditors s'integren en la massa passiva del concurs?

La massa activa del concurs està integrada per tots els béns i drets que no siguin legalment inembargables, que s'integren en el patrimoni del deutor en el moment de la declaració del concurs i els que es reintegren a aquest.

La massa passiva del concurs s'integra per tots els creditors del deutor, qualsevol que sigui la seva nacionalitat i domicili.

14. Té el deutor concursat i la seva família nuclear dret a percebre aliments?

El **deutor persona física natural** i la seva família nuclear tindran dret a aliments amb càrrec a la massa activa, que perdran en el moment de l'obertura de la liquidació llevat que fos imprescindible per atendre les necessitats mínimes del concursat i les del seu cònjuge o parella de fet i descendents sota la seva potestat.

La seva quantia i periodicitat seran, en cas d'intervenció de facultats d'administració i disposició, la que acordi l'administració concursal, i en cas de suspensió, les que autoritzi el jutge.

15. Quins efectes produeix la declaració de concurs?

→ Sobre els **crèdits**, en cas d'obertura de la fase de liquidació, es produirà el venciment anticipat de tots els crèdits ajornats (art. 146 LC), quedarà prohibida la compensació en els termes de l'art. 58 LC, se suspèn la meritació d'interessos i el dret de retenció en les condicions establertes en els arts. 59 i 59 bis, respectivament, i quedarà interrompuda la prescripció de les accions en la manera prevista en l'art. 60 LC.

→ Quant als **contractes**, la declaració de concurs no afecta la vigència dels contractes amb obligacions recíproques pendents de compliment, però l'administració concursal pot sol·licitar la seva resolució si fos convenient per a l'interès del concurs, tot això sense perjudici de la facultat de resolució per incompliment i dels supòsits especials recollits en la llei concursal (arts. 61 a 70 LC).

→ Sobre els **procediments**, no podran iniciar-se nous judicis declaratius quina competència correspongui conforme a l'art. 8 LC al jutge del concurs. Els ja iniciats continuaran fins que es dicti sentència ferma (art. 50 i 51 LC).

Tampoc es poden iniciar execucions singulars, ni seguir-se constreyniments administratius o tributaris contra el patrimoni del deutor. Els ja iniciats quedaran en suspens, llevat de les execucions de garanties reals iniciades amb anterioritat a la declaració de concurs (arts. 55 a 57 LC).

16. Com es classifiquen els crèdits?

Els crèdits es classifiquen d'acord amb el següent:

- **Crèdits contra la massa:** no formen part de la massa activa del concurs i s'hauran d'abonar amb càrrec a la massa activa.
- **Crèdits concursals:**
  - o **Privilegiats:**
    - **Amb privilegi especial:** (crèdits garantits amb hipoteques, principalment).
    - **Amb privilegi general:** (salari no qualificats amb privilegi especial, crèdit públic).
  - o **Subordinats:** (interessos, sancions, multes).
  - o **Ordinaris:** aquells que no siguin qualificats com a privilegiats ni subordinats.

17. Quan es declararà el concurs com a culpable?

Es qualificarà el concurs com a culpable quan l'estat d'insolvència del deutor s'hagi generat o agreujat mitjançant dol o culpa greu del deutor, així com quan concorrin els supòsits previstos en l'art. 164.2 LC.

Finalment, es considera culpable, excepte prova en contra, quan el deutor hagués incomplert el seu deure de sol·licitar la declaració de concurs en els terminis establerts en la LC i quan hagi incomplert el seu deure de col·laboració amb el jutge del concurs o l'administració concursal (art. 165.1 LC).

18. Quins béns no serà necessari liquidar?

El deutor podrà mantenir la propietat dels béns següents:

- Els béns inembargables.
- Els desproveïts del valor de mercat.
- Aquells el cost dels quals de realització sigui manifestament desproporcionat al seu valor venal.

- En el supòsit de béns afectes amb crèdit privilegiat especial (v.g. préstecs hipotecaris sobre habitatges), serà possible que el deutor mantingui la propietat sempre que el valor de la hipoteca sigui superior al de l'habitatge i el préstec hipotecari estigui al corrent de pagament, segons criteri del Seminari de Jutges del Mercantil i Jutjat de Primera Instància número 50 de Barcelona de 15 de juny de 2016 (acord III.12).

19. Davant de qui i quan pot sol·licitar-se el Benefici d'Exoneració del Passiu Insatisfet (BEPI)?

El Benefici d'Exoneració del Passiu Insatisfet (BEPI), que es regula en l'art. 178 bis LC, es sol·licita davant del mateix jutge davant el qual se segueix el concurs un cop acabada la liquidació i el legitimat activament i de forma exclusiva per sol·licitar-ho és el deutor.

Distingim 3 possibilitats:

- a) Una vegada concloua la liquidació quan es dona trasllat a les parts de l'informe de l'administrador concursal sobre les operacions liquidatòries practicades.
- b) En els casos de sol·licitud de conclusió del concurs per insuficiència sobrevinguda de la massa per pagar els crèdits contra la massa, quan es posa de manifest a les parts l'informe de l'administrador concursal.
- c) En els concursos que es conclouin en el mateix acte que els declara per insuficiència de la massa inicial, quan l'administrador concursal presenti l'informe de conclusió de la liquidació.
- d) En els 3 casos el termini serà de 15 dies.

20. Quins requisits s'han de complir per a l'obtenció del BEPI?

Únicament ha de donar-se el requisit que el deutor ho sigui de bona fe (art. 178 bis 3 LC), i per a això, aquest ha de complir les condicions següents:

- 1) Que el concurs no hagi estat declarat culpable.

- 2) Que el deutor en els 10 anys anteriors a la declaració del concurs no hagi estat condemnat en sentència ferma per delictes contra el patrimoni, contra l'ordre socioeconòmic, de falsedat documental, contra la hisenda pública i la seguretat social o contra els drets dels treballadors.
- 3) Que reunint els requisits establerts en l'art. 231 LC, hagi celebrat o, almenys hagi intentat celebrar un AEP.
- 4) Que hi hagi satisfet en la seva integritat els crèdits contra la massa i els crèdits concursals privilegiats, i si no hagués intentat l'AEP previ, almenys el 25% dels ordinaris.
- 5) Alternativament, és a dir, si el deutor no ha pagat els crèdits contra la massa i els privilegiats i, si s'escau el 25% dels ordinaris, podrà ser considerat deutor de bona fe si accepta sotmetre a un pla de pagaments de les deutes que no quedin exonerades, havent d'abonar-se durant els 5 anys següents a la conclusió del concurs.

Per acollir-se a aquesta via d'obtenció de l'exoneració cal que el deutor no hagi incomplert l'obligació de col·laboració en el concurs, no hagi obtingut el BEPI en els últims 10 anys, no hagi rebutjat una oferta d'ocupació adequada a la seva capacitat en els 4 anys anteriors a la declaració del concurs i que accepti de forma expressa en la pròpia sol·licitud, que l'obtenció d'aquest benefici es faci constar durant 5 anys en la secció especial del Registre Concursal.

21. Com es tramita la sol·licitud del BEPI i quines són les causes o motius d'oposició?

Un cop admesa a tràmit la sol·licitud, el lletrat de l'Administració de Justícia ha de traslladar aquesta a l'administrador concursal i els creditors personats per un termini de 5 dies perquè al·leguin el que estimin oportú.

Un cop transcorregut el termini, si tots estan conformes amb la sol·licitud, o no s'oposen a aquesta, el jutge per mitjà d'interlocutòria concedirà el benefici d'exoneració del passiu insatisfet, declarant la conclusió del concurs, llevat que hagi d'obrir el tràmit per a l'aprovació del pla de pagaments.

Per contra, si en el referit termini de 5 dies, l'administrador concursal o qualsevol dels creditors personats s'oposen, s'obrirà un incident concursal l'objecte del qual versarà sobre la concurrència o no de les condicions per obtenir el benefici d'exoneració.

Només poden esgrimir-se com a causes o motius d'oposició la inobservança d'algun dels requisits de l'art. 178 bis 3 LC.

22. Quin és l'abast del BEPI?

- a) En el cas de la via prevista en l'art. 178 bis 3.4t LC -abonament d'un determinat lliandar de passiu-, el benefici es concedeix amb caràcter definitiu, no provisional i revocable. Els deutes que queden exonerades són totes -incloses les d'aliments i els crèdits públics (en la part que no sigui crèdit privilegiat)-, de manera que el lliandar de passiu exigible serà la suma dels crèdits contra la massa i els crèdits privilegiats (més el 25% dels crèdits ordinaris en cas de no haver-se intentat un AEP).
- b) En el cas de la via de l'art. 178 bis 3.5º LC -pla de pagaments-, l'exoneració és provisional, diferida i revocable, aconseguint a tots els crèdits ordinaris i subordinats, també els no comunicats, amb excepció dels de dret públic i aliments.

Pel que fa als crèdits privilegiats, s'exoneren en la part que no hagi pogut satisfer-se amb l'execució de la garantia, llevat que quedés inclosa, segons la seva naturalesa, en alguna categoria diferent de la del crèdit ordinari o subordinat.

En ambdós casos, queden fora de perill els drets dels creditors davant dels fiadors o avaladors que es queden sense acció de tornada enfront del deutor principal.

Si el concursat tingués un règim econòmic matrimonial de guanyos o un altre de comunitat i no s'hagués procedit a la seva liquidació, el benefici d'exoneració s'estendrà als deutes anteriors a la declaració del concurs del cònjuge del concursat de les que hauria de respondre el patrimoni comú.

23.A quins crèdits arriba aquesta exoneració definitiva?

Es distingeix en la doctrina aquells que consideren que l'exoneració definitiva és respecte dels crèdits que es van exonerar provisionalment, quedant subsistents els subjectes al pla de pagaments que no s'hagin abonats i aquells altres que consideren que l'exoneració definitiva es refereix als crèdits subjectes al pla de pagaments que no hagin pogut pagar-se.

El Seminari de Jutges del Mercantil i Jutjat de Primera Instància número 50 de Barcelona de 15 de juny de 2016 (acord IV.12), però, ha acordat que arriba a tots els crèdits insatisfets.

24. Es pot revocar el BEPI?

Sí, qualsevol creditor pot sol·licitar-ho, davant el jutge del concurs, en els 5 anys següents a la concessió del BEPI si es constatés l'existència d'ingressos, béns o drets del deutor ocultats, llevat que siguin béns inembargables.

En el cas d'haver-se obtingut el BEPI amb submissió a un pla de pagaments s'afegeixen com a causes:

- 1) Incórrer en alguna de les circumstàncies que, d'acord amb l'art. 178 bis 3 LC, hagués impedit la concessió del BEPI.
- 2) Incomplir els pagaments del Pla de Pagaments.
- 3) Millorar el deutor concursat en la seva situació econòmica per causa d'herència, donació, llegat, joc de sort, envit o atzar, de manera que pugui pagar tots els deutes sense detriment de les seves obligacions d'aliments.

En aquest cas, el termini per a sol·licitar la revocació vindrà donat pel termini de vigència del pla de pagaments.

Un cop transcorregut el termini fixat en el pla de pagaments, el deutor pot sol·licitar l'exoneració definitiva davant del jutge del concurs, que l'ha d'acordar per Acte si s'hagués complert el pla de pagaments.

Aquesta exoneració definitiva serà revocable si es constatés l'existència d'ingressos, béns o drets del deutor ocultats, llevat que siguin béns inembargables, revocació que podrà instar qualsevol creditor.

25. Es pot obtenir l'exoneració definitiva si no s'ha complert el pla de pagaments?

Sí, prèvia audiència dels creditors i atenent a les circumstàncies del cas, sempre que el deutor hagués destinat al seu compliment durant el termini de 5 anys com a mínim la meitat dels

SEGONA OPORTUNITAT

ingressos percebuts no inembargables o una quarta part, si concorren en el deutor concursat les circumstàncies previstes en l'art. 3.1 a) i b) del Reial Decret llei 6/2012, de 9 de març, de mesures urgents de protecció de deutors hipotecaris sense recursos.

Es consideraran ingressos inembargables els previstos a l'art. 1 del Reial decret llei 8/2011, d'1 de juliol de mesures de recolzament dels deutors hipotecaris.

